

MAGYAR NYELV

5. osztály

- A beszédhangok képzése: a beszélőszervek működése
- A beszédhangok csoportosítása; magánhangzók, mássalhangzók jellemzői (magas-mély magánhangzók; zöngés- zöngétlen mássalhangzók)
- A hangok kapcsolódási szabályszerűségei: hangrend, illeszkedés, teljes hasonulás, részleges hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kiesés
- Helyesírási alapelvek (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve)
- j/ ly-s szavak írása
- A szavak szerkezete: szó= szótő + toldalékok (képző, jel, rag)
- Hangalak és jelentés kapcsolata a szavakban
- Közmondások, szólások, állandósult szókapcsolatok jelentésének értelmezése

Szövegértés: különféle témájú szöveg megfelelő néma és hangos olvasása, feldolgozása

Fogalmazás:

Elbeszélés, mese (15-20 összefüggő mondat) fogalmazás írása adott témáról.

Levél, imél, sms írása (műjaji kritériumok ismerete)

6. osztály

- Főnév fogalma, kérdései, fajtái, helyesírásuk
- Melléknév fogalma, kérdései helyesírásuk
- Számnév, névmások fogalma, kérdései, fajtáik
- A dátumozás helyesírási kérdései
- A névszókhoz járuló toldalékok
- Ige fogalma, kérdése
Igeidők, igemódok és azok összefüggései
Igeragozások (alanyi, tárgyas, -ikes)
- Az igékhez járuló toldalékok
- Igenevek fogalma, fajtái, helyesírása
- A határozószók
- A viszonyzószók
Igekötők és helyesírásuk
- Módosítószók
- A mondatszók (indulatszók)
- A szófajok helyesírási és nyelvhelyességi kérdései
- j – ly –s szavak
- Közmondások, szólások, állandósult szókapcsolatok jelentésének értelmezése

Szövegértés: különféle témájú szöveg megfelelő néma és hangos olvasása, feldolgozása

Fogalmazás:

Jellemzés / leírás/ elbeszélés leíró résszel/ jellemzéssel (kombinált jellegű szövegek)
(15-20 összefüggő mondat) fogalmazás írása adott témáról.

7. osztály

- A mondatok csoportosítása (beszélő szándéka, logikai minősége, szerkezete szerint)
- Az egyszerű mondat elemzése
  - Az alany fogalma, kérdése, jelölése, fajtái, szófaja
  - Az állítmány fogalma, kérdése, jelölése, fajtái, szófaja
  - A tárgy fogalma, kérdése, jelölése, fajtái szófaja
  - A határozók rendszere (kérdésük, jelölésük, kifejezőeszközeik)
  - A jelzők fogalma, fajtái, jelölése, kérdései, szófaja
- A mondatrészekhez tartozó helyesírási szabályok és nyelvhelyességi kérdések
- Közmondások, szólások, állandósult szókapcsolatok jelentésének értelmezése
- j/ ly-s szavak írása
- A szavak szerkezete: szó= szótő + toldalékok (képző, jel, rag)

Fogalmazási ismeretek: *leírás, jellemzés; elbeszélés leíró résszel/ jellemzéssel; elbeszélés jellemzéssel, párbeszéddel; érvelés* (15-20 összefüggő mondat) fogalmazás írása adott témáról.

Szövegértés: különféle témájú szöveg megfelelő néma és hangos olvasása, feldolgozása

8. osztály

Az összetett mondat

- A mondatok lehetséges csoportosításai (beszélő szándéka, logikai minősége, szerkezete)
- Az egyszerű és összetett és a többszörösen összetett mondat, fogalma
- Az összetett mondat fogalma és fajtái
  - Alárendelő összetett mondatok – alanyi, állítmányi, tárgyias, határozós, jelzős Sajátos jelentéstartalmú mellékmondatok
  - Mellérendelő összetett mondatok – kapcsolatos, ellentétes, választó, következtető, magyarázó

Az egyszerű és összetett mondatok megkülönböztetése, a többszörösen összetett mondatok felismerése, egyszerűbb típusok elemzése, a sajátos jelentéstartalom felismerése

- Írásjelek az összetett mondatok végén
- Az idézés esetei

A szóalkotás

- Szóalkotási módok
  - A szóösszetétel fogalma, az összetett szavak fajtái, az összetett szavak helyesírása
Alárendelő összetett szavak fogalma és fajtái
Mellérendelő összetett szavak fogalma és fajtái
  - Ritkábban használt szóalkotási módok
Szóelvonás, szóvegyülés, mozaikszavak

A magyar nyelv története

- A magyar nyelv eredete
- Híres magyarok, akik a nyelvrokonainkat keresték
- A magyar nyelv történeti korszakai, jellemzői
- A szókészlet rétegei napjainkban: tájnyelvek, csoportnyelvek
- Nyelvemlékeink

A kommunikáció

- A kommunikációs folyamat lépései, kommunikációs modell
- A tömegkommunikáció, a műfajainak csoportosítása
- A médiaműfajok
- A testbeszéd

- A 4 év leíró magyar nyelvtani anyagának ismerete
- Közmondások, szólások, állandósult szókapcsolatok jelentésének értelmezése
- j/ ly-s szavak írása
- A szavak szerkezete: szó= szótő + toldalékok (képző, jel, rag)

Fogalmazási ismeretek:

önéletrajz, verselemzés, novellaelemzés, riport, esszé, kérvény (15-20 összefüggő mondat)
fogalmazás írása adott témáról.

Szövegértés: különféle témájú szöveg megfelelő néma és hangos olvasása, feldolgozása